

Til høringsparterne

Journal nr. 21-120-000006
Den 3. januar 2022

Høring af udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2022/2023 og udkast til bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder

Landbrugsstyrelsen sender hermed udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2022/2023 og udkast til bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder i høring.

Bemærkninger til begge bekendtgørelsesudkast bedes sendt til miljo-erhvervsregulering@lbst.dk (med cc til megevi@lbst.dk og dipkri@lbst.dk) **senest den 31. januar 2022 kl. 12.00** med angivelse af j.nr. 21-120-000006.

Eventuelle spørgsmål til det faglige indhold af materialet kan rettes til

- Mette Gemelcke Vingaard på megevi@lbst.dk eller på tlf. 23 35 39 52,
- Annika Victoria Anine Slaatto på anvians@lbst.dk eller på tlf. 20 56 61 25 eller
- Nanna Karkov Ytting, på nankyt@lbst.dk eller på tlf. 30 68 23 65 (husdyrefterafgrøder)

Høringssvar bliver offentliggjort på www.hoeringsportalen.dk efter høringsfristens udløb, for så vidt disse ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne. Ved afgivelse af høringssvar samtykkes til offentliggørelse af høringssvaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Baggrund for den nye plantedækkebekendtgørelse

Bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget har hjemmel i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag (lov nr. 338 af 2. april 2019 med senere ændringer, herefter gødskningsloven).

Bekendtgørelsen indeholder krav til virksomheder om etablering af efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder. Efterafgrøder omfatter i bekendtgørelsen både pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder. Bekendtgørelsen omfatter også regler om begrænsning i adgangen til at foretage jordbearbejdning og adgangen til at omlægge arealer med fodergræs på bestemte tidspunkter af året. De væsentligste ændringer er beskrevet i det følgende.

Definition af harmoniareal og opsparede efterafgrøder

Der er til definitionen af harmoniarealer henvist til både § 3, stk. 1, nr. 40 og § 20, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1551 af 2. juli om anvendelse af gødning (gødningsanvendelsesbekendtgørelsen). § 3, stk. 1, nr. 40 i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen indeholder definitionen af et harmoniareal. § 20, stk. 2 indeholder bl.a. bestemmelse om, at landbruger kan vælge, at arealer ikke skal medregnes som harmoniarealer,

samt hvilke arealer der ikke kan medregnes som harmoniarealer. Henvisningen til § 20, stk. 2 er nødvendig, da det samlede harmoniareal beregnes ud fra hvad landbruger selv indberetter, og at det indberettede kan være mindre end det areal definitionen i § 3 dækker.

Indholdet i § 3, stk. 1, nr. 40 og § 20, stk. 2 i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen har tidligere stået i § 40, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1176 af 23. juli 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning, som nu er ophævet, og som plantedækkebekendtgørelsen for forudgående planperiode har henvist til i forbindelse med definition af harmoniarealer. Der er altså ikke tale om en skærpelse, men om en præcisering af henvisningen til gødningsanvendelsesbekendtgørelsen.

Der er til § 2 tilføjet definition af opsparede efterafgrøder, som en virksomheds sammenregnede og ubrugte overskud af efterafgrøder og omregnede alternativer til efterafgrøder overført fra tidligere planperioder til og med planperioden 2021/2022.

Justering af kvotereduktion ved brug af fleksible frister

I 2019 blev det muligt at anvende fleksible frister for etablering af efterafgrøder, hvor landbruger kan udskyde etableringsdatoen fra 20. august til 7. september mod en reduktion af kvælstofkvoten. På baggrund af tre års forsøgsdata fra Aarhus Universitet vurderer Landbrugsstyrelsen, at kvotereduktionen for de gældende så-intervaller kan nedjusteres betydeligt, da disse beregninger er baseret på et bredere datagrundlag, hvor målinger for både kvælstofoptag og kvælstofudvaskning er inkluderet. Landbrugsstyrelsen vurderer fortsat, at der ikke er fagligt grundlag for at foretage kvotereduktion på dagsbasis, som det har været ønsket fra erhvervet.

Cikorie og græs i blandinger med kvælstoffikserende arter

Som noget nyt kan cikorie også indgå i efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som alternativ til efterafgrøder. Dog har Aarhus Universitet vurderet, at blandinger med cikorie eller græs skal sås senest 1. august for at have en tilstrækkelig kvælstofreducerende effekt. Der indføres derfor to frister for etablering af kvælstoffikserende efterafgrødeblandinger henholdsvis 1. august og 20. august, som flugter med etableringsfristerne for de ikke fikserende efterafgrøder. Etableringstidspunktet kan ikke udskydes, hvis cikorie eller græs indgår i blandingen med de kvælstoffikserende arter.

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter og følgende ikke fikserende arter: korsblomstrede afgrøder, korn, honningurt, klinte, hjulkrone eller morgenfrue, kan fortsat etableres til og med 20. august 2021. Der er for disse blandinger også mulighed for at udskyde etableringstidspunktet frem til og med 7. september, idet der samtidig korrigeres i kvælstofkvoten for planperioden. Der ændres ikke på de gældende betingelser for f.eks. blandingsforhold, omregningsfaktor, eller destruktionsfrist ved anvendelsen af alternativet.

Sanktionering af krav om forårssåede afgrøder

Det er væsentligt for effekten af efterafgrøder, at der på arealer med efterafgrøder dyrkes en forårssået afgrøde, som kan opsamle det mineraliserede kvælstof. Landbrugsstyrelsen vil derfor have øget fokus på, at efterafgrødearealer anvendes til en forårssået afgrøde. Det bliver fra planperioden 2022/2023 muligt at give bødestraf, hvis arealer anvendt til efterafgrøder, og som ikke etableres med blomsterbrak eller bestøver brak, ikke efterfølges af en forårssået afgrøde i foråret 2023. Ligeledes kan det sanktioneres, hvis alternativet efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter ikke efterfølges af en forårssået afgrøde i foråret 2023.

Øvrig justering af straffebestemmelser

Der er derudover krav om, at en virksomhed skal nedskrive arealet med efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder eller et overskud af disse, hvis arealet ikke er etableret som forudsat ved indberetningen.

Der er nu indføjet § 24, stk. 1 og 2 i straffebestemmelsen, hvorved det er præciseret og tydeliggjort, at mangel på nedskrivning er strafbelagt.

Krav til kemiske analyser af gødning ved udførelse af præcisionslandbrug

Ved brug af alternativet præcisionslandbrug er det nu et krav, at indholdet af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning, skal være foretaget af et laboratorium, der er autoriseret eller akkrediteret af Den Danske Akkrediteringsfond (DANAK) eller et tilsvarende akkrediteringsorgan. Kravet blev varslet allerede i den foregående plantedækkebekendtgørelse og er nødvendig, da det giver den fornødne sikkerhed for de gylleanalyser, der indgår i præcisionslandbrug, hvor resultaterne er en forudsætning for, at alternativet leverer den kvælstofeffekt, der forudsættes.

Præcisering af brug af arealer med præcisionslandbrug

I § 5 er det præciseret, at det er arealer, der er etableret med efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder, som ikke kan anvendes til opfyldelse af efterafgrødekravet, hvis de samtidig anvendes til opfyldelse af målrettede efterafgrøder og MFO-efterafgrøder.

Justering af betingelser ved handel med efterafgrøder mellem virksomheder

Perioden for en virksomheds ophør fremrykkes med én dag, så det kun er ophørende virksomheder uden et efterafgrødekrav i planperioden 2022/2023, som kan overdrage efterafgrøder til en anden virksomhed i samme planperiode. Derved sikres det, at den afgivne virksomhed ikke har et efterafgrødekrav i den periode, hvor efterafgrødebanken sælges. Det betyder for de ophørende virksomheder, som ønsker at handle på skæringsdatoen 31/7, at de ikke længere kan overdrage efterafgrøder i indeværende planperiode, men først kan sælge fra den planperiode, hvor de ikke længere har et efterafgrødekrav. Har virksomheden et efterafgrødekrav i 2022/2023, vil den først kunne handle efterafgrøder i 2023/2024.

Endvidere justeres ordlyden vedrørende indberetning, så det nu bliver muligt for den modtagne virksomhed at indberette efterafgrøderne også i den efterfølgende planperiode, dvs. frem til 10. september 2023. Ændringen sker, da det kan være vanskeligt for virksomheder, der handler efterafgrøder i sommerperioden at overholde indberetningsfristen 10. september.

Husdyrefterafgrødekrav for planperioden 2022/2023

Fra og med 2022/2023 udlægges et husdyrefterafgrødekrav på et øget antal af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura-2000 oplande. Dette som følge af Miljøstyrelsens tilbagevendende kortlægning af habitatnaturtyper i Natura 2000-områder, der har afstedfødt nye udpegninger af bl.a. søer samt særligt marine habitatnaturtyper. Dette har givet anledning til et opdateret kortgrundlag for husdyrefterafgrøderne. De marine habitatnaturtyper afkaster generelt større oplande, mens der med søer og heder typisk er tale om mindre oplande. Derudover bliver mindre nitratfølsomme habitatnaturtyper inden for større oplande til marine habitatnaturtyper, som noget nyt, tildelt selvstændige oplande. Bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder bliver opdateret og kommer i offentlig høring samtidig med bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2022/2023.

Samlet bliver der fortsat fordelt i alt ca. 34.000 ha husdyrefterafgrøder. Fordelingen af det endelige husdyrefterafgrødekrav målrettes mellem oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura-2000 områder og mellem kystvandoplande for planperioden 2022/2023. Husdyrefterafgrødekravet for planperioden 2022/2023 fremgår af bekendtgørelsens bilag 2. Bemærk, at der dels er kommet flere husdyrefterafgrødeoplande (i alt 281) og at nogle oplande derfor har fået nyt nummer.

Dispensation fra dyrkningsrelaterede tiltag til forskningsformål

Forskningsprojekter, der har til hensigt at indsamle landbrugsfaglig data, kan fra planperioden 2022/2023 få dispensation fra reglerne om forbud mod jordbearbejdning, samt reglerne for opløjning af fodergræsmarker. Dispensation gives kun, såfremt fravigelsen af reglerne er nødvendige for at opnå det forsknings- eller formidlingsmæssige formål. Ansøger skal kunne dokumentere, hvorledes utilsigtede påvirkninger af omgivelserne som følge af fravigelsen, vil blive imødegået. Derudover, skal mark- og dyrkningsplan vedlægges, hvoraf igangsættelsesdato og afslutningsdato skal fremgå. Landbrugsstyrelsen kan herudover fastsætte vilkår i forbindelse med dispensationen, herunder om de omfattede arealers størrelse og om varighed og gyldighedsperiode for dispensationen.

Ikke indholdsmæssige tilretninger

§ 3 er justeret, således at det oprindelige § 3, stk. 2 er rykket op til stk. 1. Det oprindelige § 3, stk. 1, 3. pkt. er blevet til det nye stk. 2.

§ 30 om jordbearbejdning er blevet opdelt i tre paragraffer. Det oprindelige § 30, stk. 10, om let jordbearbejdning umiddelbart efter høst i forbindelse med etablering af efterafgrøder, er rykket op som sidste stykke i det nye § 30.

Baggrund for den nye bekendtgørelse om afgrænsning af oplande til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder

Bekendtgørelsen opdateres med nye koordinater, da der fra og med 2022/2023 pålægges et husdyrerafgrødekrav på et øget antal af oplande til nitratfølsom habitatnaturtyper i Natura-2000 oplande.

Agil erhvervsrettet regulering

Landbrugsstyrelsen har overvejet principperne for agil erhvervsrettet regulering og har vurderet, at de ikke er relevante for de konkrete ændringer i plantedækkebekendtgørelsen. Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering har ingen bemærkninger hertil.

Digitaliseringsklar lovgivning

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti har indgået aftale om digitaliseringsklar lovgivning. Plantedækkebekendtgørelsens bestemmelser giver mulighed for digital understøttelse. I forbindelse med bekendtgørelsen indføres ikke nye metoder til digital indberetning.

Forholdet til EU-lovgivningen

Plantedækkebekendtgørelsen indeholder bestemmelser, som gennemfører dele af en række miljødirektiver, herunder nitratdirektivet (Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget). Der henvises i øvrigt til bekendtgørelsens fodnote 1. Bekendtgørelsen viderefører den hidtidige direktivimplementering. Bekendtgørelsen medfører ikke nye krydsoverensstemmelseskrav.

Erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger

De erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger til plantedækkebekendtgørelsen er vedlagt.

Konsekvensvurderinger for Miljø, Natur og Klima

Der er udarbejdet en miljørapport over ændringer til plantedækkebekendtgørelsen, som sendes i høring samtidig med bekendtgørelsen. Høring over miljørapporten kan findes på høringsportalen <https://høringsportalen.dk/Hearing/Details/65956>.

Ikrafttrædelsesdato

Begge bekendtgørelser forventes at træde i kraft den 1. august 2022.

Venlig hilsen

Miljø & Erhvervsregulering
Landbrugsstyrelsen